

اقتصاد دیجیتال در تنکا

در سال‌های اخیر که سیاست‌های غیراصولی و غیرکارشناسانه در بدنه وزارت اقتصاد باعث ایجاد تورم افسارگسیخته و رشد منفی اقتصادی شده است، تنها بخشی که توانسته چرخ رشد اقتصادی کشور را روشن نگه دارد، اقتصاد دیجیتال کشور بوده است. در روزهای سختی مانند شیوع ویروس کرونا و بسته‌شدن بسیاری از کسب‌وکارها و بیکاری صدها نفر، این بخش اقتصاد دیجیتال کشور بود که همچنان به رشد خود ادامه می‌داد. با این حال موانع بسیار از سوی دستگاه‌های مختلف دولتی باعث شده حالا هم این بخش که نوآوری را به اقتصاد کشور آورده، به نفس‌نفس بیفتد. احسان چیت‌ساز، معاون سیاست‌گذاری توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال، شهریورماد در گفت‌وگو با «ایسنا» اعلام کرده بود که درحال‌حاضر سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی کشور فقط حدود ۴٫۹ درصد است. به گفته او فاصله ایران با میانگین جهانی با حدود ۱۵ درصد، همچنان زیاد است؛ «این همان زنگ خطری است که ما را واداشته در برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری کنیم سهم دیجیتال تا سال ۱۴۰۷ به ۱۰ درصد یعنی بیش از دو برابر امروز برسد»، اما واقعیت این است که به باور کارشناسان موانع و چالش‌هایی که دستگاه‌های مختلف دولتی برای فعالان اقتصاد دیجیتال ایجاد می‌کنند، باعث می‌شود رسیدن به این سهم اقتصاد دیجیتال تا سال ۱۴۰۷ دور از انتظار باشد. از جمله دستگاه‌هایی که در سال‌های اخیر و مخصوصا یک سال اخیر بیشترین محدودیت و چالش را برای فعالان اقتصاد دیجیتال اعمال کرده است، بانک مرکزی است. سیاست‌های ارزی و بلاکچینی بانک مرکزی در این زمینه باعث شده بسیاری از پلتفرم‌های خریدوفروش کالا دچار آسیب شوند. حمید محمدی، هم‌بنیان‌گذار دیجی‌کالا، در گفت‌وگو با «شرق» اعلام می‌کند که سیاست‌های ارزی بانک مرکزی باعث شده این شرکت بزرگ اکوسیستم اقتصاد دیجیتالش مانند دیگر فعالان بازار برای واردات کالا با مشکلات مختلفی مواجه شوند. او با بیان اینکه سیاست‌های تخصیص ارز از سوی وزارت صنعت و معدن بیشتر از همه روی توسعه این کسب‌وکار تأثیر منفی گذاشته است، اما تأکید می‌کند که چالش‌های این پلتفرم با بانک مرکزی مانند همان چالش‌هایی است که در سطح کلان همه کسب‌وکارها از آن تأثیر می‌گیرند. او در توضیح این تأثیرات به «شرق» می‌گوید: «وقتی نرخ ارز بی‌رویه بالا می‌رود، قیمت کالاها نیز افزایش پیدا می‌کند. بالا رفتن قیمت کالا باعث کاهش قدرت خرید مردم می‌شود و وقتی قدرت خرید مردم کاهش می‌یابد، طبیعتاً ما به عنوان عرضه‌کننده در خرده‌فروش کالا، کمتر می‌توانیم بفروشیم؛ یعنی به همین شکل بر روند کسب‌وکار تأثیر می‌گذارد». سیاست‌های ارزی بانک مرکزی بسیاری از کسب‌وکارهای آنلاین را با چالش مواجه کرده که در نگاه اول گمان می‌رود این سیاست‌ها تأثیری روی آنها نمی‌گذارد. برای نمونه قادر صادقی، مدیرعامل رای‌چت که یک پلتفرم گفت‌وگوی آنلاین و ارتباط با مشتریان است، اعلام می‌کند که سیاست‌های بانک مرکزی در این زمینه باعث تضعیف کسب‌وکار آنها شده است. او درمورد سیاست‌های ارزی بانک مرکزی و تأثیرش روی این کسب‌وکار آنلاین به «شرق» می‌گوید: ««سیاست‌های ارزی بانک مرکزی بیش از آنکه توسعه‌محور باشد، رویکردی کنترلی داشته است. کنترل نرخ ارز شاید در کوتاه‌مدت ثباتی نسبی ایجاد کند، اما برای کسب‌وکارهای آنلاین نتیجه‌اش افزایش نبود قطعیت و کاهش توان برنامه‌ریزی است. این‌طور که او اعلام می‌کند، بسیاری از استارت‌آپ‌ها برای سرویس‌های جبری، ابزارهای بین‌المللی و پرداخت‌های خارجی به ارز نیاز دارند. به گفته او با نوسان‌های شدید یا سیاست‌های مقطعی، هزینه این بخش‌ها چند برابر می‌شود و تیم‌ها ناچارند به جای تمرکز بر محصول و نوآوری، درگیر مسائل ارزی شوند. او تأکید می‌کند که افزایش نرخ ارز نیمیابی و محدودیت‌های بانکی، فشار مستقیمی بر استارت‌آپ‌های فناوری‌محور وارد کرده است. به باور او این مسئله نه‌تنها مانع رشد، بلکه یکی از دلایل جدید مهاجرت نیروی انسانی متخصص در اکوسیستم استارت‌آپی ایران شده است.

او آسیب‌های اصلی سیاست‌های ارزی بانک مرکزی بر اکوسیستم اقتصاد دیجیتال را به چند بخش تقسیم می‌کند که شامل:

- افزایش هزینه و محدودیت دسترسی به فناوری‌ها و زیرساخت‌های بین‌المللی

- کاهش اعتماد و انگیزه سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی

- و مهاجرت نیروهای متخصص و تضعیف سرمایه انسانی کشور می‌شود.

صادقی معتقد است که بانک مرکزی هنوز تصویر دقیقی از اقتصاد دیجیتال ندارد و همین باعث شده چنین تصمیمات آسیب‌زننده‌ای را برای اقتصاد کشور بگیرد. او در این زمینه می‌گوید: «سیاست‌سازی بدون داده و گفت‌وگو با فعالان این حوزه، باعث می‌شود مسئولان در تضاد با منطق رشد فناوری قرار گیرند. به باور من، مهم‌ترین گام، طراحی یک سیاست ارزی شفاف، پیش‌بینی‌پذیر و متناسب با نیازهای اقتصاد دیجیتال و اقتصاد هوش مصنوعی است. در جهانی که هوش مصنوعی به‌سرعت در حال تبدیل‌شدن به زیرساخت اصلی رقابت است، بی‌توجهی به دسترسی فناوریانه و تسهیل پرداخت‌های بین‌المللی، ایران را از مسیر رقابت منطق‌های دور می‌کند».

سیاست‌هایی برای رقابت با بخش خصوصی

برخی دیگر از فعالان اقتصاد دیجیتال سیاست‌های بانک مرکزی روی کسب‌وکارهای حوزه اقتصاد دیجیتال را منفعت‌طلبانه، آسیب‌زننده و تلاش برای رقابت با بخش خصوصی توصیف می‌کنند. به باور آنها در هرجا که پلتفرمی توانسته با نوآوری کسب‌وکاری راه بی‌اندازد و از آن سودی کسب کند، بانک مرکزی وارد شده و با در نظر گرفتن مقررات دست‌وپایگر جلوی رشد او را گرفته است. نیما قاضی، رئیس انجمن تجارت الکترونیک، از جمله

www.sharghdaily.com

یکشنبه
۲۰ مهر ۱۴۰۴
سال بیست‌ودوم • شماره ۵۲۱۶

فعالان و کارشناسان علم اقتصاد از فرزین و بخش خصوصی می‌گویند

روایت سقوط اعتماد، سرمایه‌ونوآوری

شرق: بانک مرکزی جمهوری اسلامی، تحت مدیریت محمدرضا فرزین، در چند سال اخیر با اتخاذ سیاست‌های سخت‌گیرانه و محدودکننده در حوزه‌های مختلف، مسیر توسعه و رشد اقتصاد کشور را مسدود کرده است. این سیاست‌ها فقط بخش‌های سنتی کشور را درگیر نکرده و حتی تأثیر منفی بر فعالیت یک کسب‌وکار خانگی داشته که در شرایط بحرانی اقتصاد کشور، فضای آنلاین به تنها محل درآمدش تبدیل شده است. سیاست‌های این روزهای بانک مرکزی، مخصوصا در بازار ارز نه‌تنها توانسته باعث جلوگیری از صعود لحظه‌ای قیمت ارز در بازار شود، بلکه بخش خصوصی، نوآوری و اعتماد عمومی را به شدت تحت فشار قرار داده است. این سیاست‌های بانک مرکزی آن‌قدر وضعیت بازار و اقتصاد کشور را به هم ریخته است که صدای وزیر اقتصاد را هم درآورده است؛ فارغ از اینکه تا چه حد وزارت اقتصاد در این شرایط نابسامان مسئول است.

دراین بین سیاست‌ها و فشارهای بانک مرکزی به فعالان اقتصاد دیجیتال بیش از گذشته دنبال می‌شود؛

می‌دهد: «مدل نظارتی که برای بانک‌ها طراحی شده، حالا همان‌گونه بر استارت‌آپ‌های مالی نیز تحمیل می‌شود. بدون درک ماهیت پویا و غیرمتمرکز این کسب‌وکارها، در نتیجه نوآوری در فضای مالی کشور به جای تشویق، در پیچ‌وخم مجوزها و محدودیت‌ها گرفتار می‌شود». قمری راهکار خود برای اصلاح سیاست ارزی کشور را روشن می‌داند: یارانه‌ها و رانت‌های ارزی باید مستقیم به مردم و مصرف‌کننده نهایی داده شود، نه به واردکنندگان یا تولیدکنندگان خاص. او می‌گوید: «اگر قدرت خرید مردم تقویت شود، خود بازار تصمیم می‌گیرد که چه کالایی بخرد؛ کالای وارداتی با نرخ آزاد با تولید داخلی با قیمت متفاوت. دخالت‌های گمرکی و تعرفه‌ای، این توازن را به هم می‌زنند و سود در حلقه‌های غیرمولد انباشته می‌شود».

سرمایه‌گذار را فراری بده

در ماه‌های اخیر، بسیاری از فعالان اکوسیستم نوآوری این پرسش را مطرح کرده‌اند که آیا سیاست‌های کنترل نقدینگی و محدودیت‌های تراکنش بانکی، به کاهش دسترسی استارت‌آپ‌ها به منابع مالی و اختلال در جریان نقدی آنها منجر شده است. مهدی رباطی، مدیرعامل کارگزاری اعتبار تاناب، در گفت‌وگو با «شرق» پاسخ این پرسش را مثبت می‌داند و تأکید می‌کند که علت این مسئله نه نیت سیاست‌گذار، بلکه «نخوه اجرا» و «عدم‌تفکیک میان بخش‌های پربریسک و مولد» در سیاست‌های پولی است. رباطی توضیح می‌دهد: «زمانی که بانک مرکزی برای مهار تورم با کنترل خلق نقدینگی، سقف‌هایی بر تراکنش‌های روزانه، تسویه‌ها و حساب‌های تجاری وضع می‌کند، این محدودیت‌ها در سطح کلان قابل فهم است، اما در سطح خرد، برای کسب‌وکارهای دیجیتال، به معنای کاهش سرعت گردش پول وافزایش نیاز به سرمایه در گردش است. استارت‌آپ‌ها که پیش‌تر با دوره وصول وجه کوتاه‌کار می‌کردند، اکنون ناچارند زمان بازگشت نقد را چند برابر تحمل کنند. این مسئله مستقیم بر جریان نقدی (cash flow) تأثیر می‌گذارد و توان آنها برای رشد یا جذب سرمایه‌گذار را کاهش می‌دهد». او در ادامه خاطرنشان می‌کند که بانک مرکزی نغدغه‌های بحق در کنترل ریسک سیستماتیک، جلوگیری از پول‌شویی و حفظ ثبات مالی دارد؛ اما تمرکز صرف بر کنترل، بدون طراحی سازوکارهای «ریسک‌محور و مرحله‌ای، می‌تواند به رکود نوآوری منجر شود. رباطی می‌گوید: «هنگامی که مقررات پرداخت، تسویه یا احراز هویت بدون تفکیک میان کسب‌وکارهای خرد، متوسط و بزرگ اعمال می‌شود، هزینه انطباق برای استارت‌آپ‌ها سر به فلک می‌کشد و مزیت رقابتی آنها از بین می‌رود». این محدودیت‌ها همچنین بر جریان سرمایه‌گذاران تأثیر مستقیم دارد. رباطی توضیح می‌دهد: «سرمایه‌گذاران خطرپذیر که ذاتاً ریسک‌پذیر اما قانون‌گیز نیستند، ترجیح می‌دهند سرمایه‌شان را از حوزه‌هایی با ریسک نظارتی بالا خارج کنند و به بخش‌هایی با ثبات و پیش‌بینی‌پذیری بیشتر منتقل کنند. نتیجه این امر، کاهش ورود سرمایه جدید و فرار تدریجی نوآوری از کشور است». به گفته او، ادامه این روند نه‌تنها توسعه اکوسیستم استارت‌آپی را مختل می‌کند، بلکه توان رقابت اقتصاد دیجیتال ایران را در سطح منطقه و جهان تضعیف می‌کند.

پلتفرم‌های طلا در بند محدودیت

از جمله بخش‌هایی از اقتصاد دیجیتال که در یک سال اخیر با بیشترین محدودیت و چالش از سوی بانک مرکزی همراه شده‌اند، پلتفرم‌های خرید و فروش آنلاین طلا هستند. پلتفرم‌هایی که در روزهای سخت اقتصادی و در زمانی که مردم نمی‌دانند از سرمایه‌های خود چگونه مراقبت کنند به محلی برای حفظ ارزش دارایی‌هایشان تبدیل شده است. بانک مرکزی در یک سال اخیر با رشد فعالیت پلتفرم‌های آنلاین طلا و همچنین توجه مردم به آنها، از تمام تلاش خود برای محدودکردن آنها استفاده کرده است. در این سال اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی برای جلوگیری از این مانع‌تراشی‌ها، بهمن بیان گذشته صوابط صنفی فروش آنلاین طلای آب‌شده، را تدوین کرد و پیش‌نویس آن را به هیئت مقررات‌زدایی ارسال کرد، اما با گذشت بیش از هفت ماه از این اقدام هنوز تکلیف این ضوابط مشخص نشده است. در واقع درحالی‌که در ایران اختلاف بین نهادهای دولتی و صنفی و دخالت بانک مرکزی در پیش‌نویس، مسیر توسعه در این بازار را مسدود کرده است،

هم‌زمان بازار جهانی «طلای دیجیتال» و راه‌حل‌های مبتنی بر نگهداری فیزیکی و گواهی‌نامه‌ها در حال رشد و استانداردسازی است. احسان سقایی، دبیر کل اتاق اصناف ایران، یک ماه پیش به «شرق» گفته بود چند ماه گذشته با پیگیری‌های مکرر از هیئت مقررات‌زدایی تلاش کرده هرچه سریع‌تر ضوابط طلا در درگاه ملی مجوزهای کشور بازگذاری شود، اما برخی نهاده‌ا مانند بانک مرکزی، بورس و دادستانی جلوی این روند را گرفته‌اند. رضا الفت‌نسب، رئیس اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی در گفت‌وگو با «شرق» هم می‌گوید بعد از گذشت بیش از شش ماه پیش‌نویس ضوابط فعالیت پلتفرم‌های آنلاین طلا در دولت بلاتکلیف مانده است، چراکه بانک مرکزی می‌خواهد تمام‌قدر کنترل و مدیریت این بخش را در دست خود بگیرد، آن‌هم خلاف قانون: «با وجود تدوین و ارسال پیش‌نویس ضوابط به مراجع ذی‌ربط، هنوز تکلیف مجوزدهی به پلتفرم‌ها مشخص نشده و این امر موجب کاهش اعتماد کاربران شده است». آن‌طور که او می‌گوید، دولت بدون هماهنگی با بخش خصوصی در حال تدوین دستورالعملی است که عملاً فضای فعالیت پلتفرم‌های آنلاین این حوزه را مبهم و پیچیده می‌کند. او یکی از موارد بحث‌برانگیز را در ضوابطی که دولت به دنبال تصویب آن است، پیشنهاد اخذ استعلام از بانک مرکزی برای صدور مجوز در این حوزه دانست و تصریح کرد: «کسی که می‌خواهد مجوز پلتفرم آنلاین طلا بگیرد، چرا باید از سمت بانک مرکزی استعلام او صورت بگیرد؟ قرار است در این روند استعلام چه شرایطی گذاشته شود؟ همین حالا هم می‌بینیم که بانک مرکزی که در حوزه‌های نوآوری‌های مالی دخالت کرده، چه پیچیدگی‌ها و موانعی را به وجود آورده است. حالا در این شرایط چرا بانک مرکزی باید کار استعلام درخواست مجوز یک کسب‌وکار در بخش طلا را انجام دهد». الفت‌نسب تأکید می‌کند فروش طلا یک فعالیت صنفی است و بانک مرکزی نباید در فرایند مجوزدهی دخالت کند: «ورود بانک مرکزی به این موضوع بدعتی جدید است که می‌تواند شرایط سخت و دست‌اندازهای تازه‌ای برای کسب‌وکارها ایجاد کند». الفت‌نسب همچنین به یکی دیگر از سیاست‌های عجیب بانک مرکزی در زمینه تعیین زمان و ساعت کاری برای پلتفرم‌های آنلاین خرید و فروش طلا اشاره می‌کند. در همین زمینه او در توییتی در شبکه ایکس نوشته بود: «بانک مرکزی در ضوابط پیشنهادی غیرقانونی‌اش آورده پلتفرم‌های طلا باید ساعت کاری داشته باشند! این یعنی تا چهار بعدازظهر شفافیت، بعدش همه برید سراغ کاتال‌های تلگرامی!». به باور او این تصمیم در حالی گرفته شده که ماهیت اقتصاد دیجیتال، فعالیت ۲۴ ساعته و بدون محدودیت زمانی و مکانی است، اما به نظر می‌رسد بانک مرکزی هنوز با این واقعیت فاصله دارد. به گفته او، طولانی‌شدن روند تصویب ضوابط باعث شده برخی پلتفرم‌ها مجوز داشته باشند و برخی دیگر نه و در این میان کاربران نیز در حالت بی‌اعتمادی و انتظار قرار گرفته‌اند. رئیس اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی با انتقاد از عملکرد دولت و بانک مرکزی در حوزه کسب‌وکارهای نوآورانه، نسبت به دخالت دولت در این بازار هشدار می‌دهد: «جران نقدینگی در گذشته هم نشان داده ورودش به حوزه فین‌تک‌ها و پرداخت‌یاری‌ها مشکلات زیادی ایجاد کرده است. امیدوار بودیم دولت جدید مسیر بهتری طی کند. اما امروز اکوسیستم در شرایط ناامیدی قرار دارد. امیدواریم این وضعیت به‌زودی اصلاح شود».

سیاست‌های شبیه و از دست‌رفتن اعتماد عمومی

بازار طلا در ایران طی سال‌های اخیر تحولی دیجیتال را تجربه کرده که مرزهای سنتی این حوزه را جابه‌جا کرده است، با این حال سیاست‌های بانک مرکزی به باور مدیران این بخش جلوی نوآوری بیشتر در این بخش را گرفته است. مصطفی اکرمی، مدیرعامل میلی، در این زمینه به «شرق» توضیح می‌دهد که پلتفرم‌های طلای آنلاین، خرید، فروش و سرمایه‌گذاری روی طلا را برای میلیون‌ها نفر آسان، شفاف و قابل ردیابی کرده‌اند و به ارتقای شهود مالی و جریان نقدینگی در بازار رسمی کمک کرده‌اند. به باور او پیش از این تحول، ورود به بازار طلا محدود به بازیگران بزرگ و خرید فیزیکی بود، اما حالا با فناوری فین‌تک، کاربران خرد نیز می‌توانند دارایی خود را به صورت شفاف مدیریت کنند. با این حال، اعتماد ایجادشده در این بازار به‌سادگی از بین می‌رود. اکرمی به تجربه انسداد ۳۹٫۳ درصد درگاه‌های بانک مرکزی در جریان محدودیت نقدی و مدیریت این بخش را در دست خود بگیرد، آن‌هم خلاف قانون: «با وجود تدوین و ارسال پیش‌نویس ضوابط به مراجع ذی‌ربط، هنوز تکلیف مجوزدهی به پلتفرم‌ها مشخص نشده و این امر موجب کاهش اعتماد کاربران شده است». آن‌طور که او می‌گوید، دولت بدون هماهنگی با بخش خصوصی در حال تدوین دستورالعملی است که عملاً فضای فعالیت پلتفرم‌های آنلاین این حوزه را مبهم و پیچیده می‌کند. او یکی از موارد بحث‌برانگیز را در ضوابطی که دولت به دنبال تصویب آن است، پیشنهاد اخذ استعلام از بانک مرکزی برای صدور مجوز در این حوزه دانست و تصریح کرد: «کسی که می‌خواهد مجوز پلتفرم آنلاین طلا بگیرد، چرا باید از سمت بانک مرکزی استعلام او صورت بگیرد؟ قرار است در این روند استعلام چه شرایطی گذاشته شود؟ همین حالا هم می‌بینیم که بانک مرکزی که در حوزه‌های نوآوری‌های مالی دخالت کرده، چه پیچیدگی‌ها و موانعی را به وجود آورده است. حالا در این شرایط چرا بانک مرکزی باید کار استعلام درخواست مجوز یک کسب‌وکار در بخش طلا را انجام دهد». الفت‌نسب تأکید می‌کند فروش طلا یک فعالیت صنفی است و بانک مرکزی نباید در فرایند مجوزدهی دخالت کند: «ورود بانک مرکزی به این موضوع بدعتی جدید است که می‌تواند شرایط سخت و دست‌اندازهای تازه‌ای برای کسب‌وکارها ایجاد کند». الفت‌نسب همچنین به یکی دیگر از سیاست‌های عجیب بانک مرکزی در زمینه تعیین زمان و ساعت کاری برای پلتفرم‌های آنلاین خرید و فروش طلا اشاره می‌کند. در همین زمینه او در توییتی در شبکه ایکس نوشته بود: «بانک مرکزی در ضوابط پیشنهادی غیرقانونی‌اش آورده پلتفرم‌های طلا باید ساعت کاری داشته باشند! این یعنی تا چهار بعدازظهر شفافیت، بعدش همه برید سراغ کاتال‌های تلگرامی!». به باور او این تصمیم در حالی گرفته شده که ماهیت اقتصاد دیجیتال، فعالیت ۲۴ ساعته و بدون محدودیت زمانی و مکانی است، اما به نظر می‌رسد بانک مرکزی هنوز با این واقعیت فاصله دارد. به گفته او، طولانی‌شدن روند تصویب ضوابط باعث شده برخی پلتفرم‌ها مجوز داشته باشند و برخی دیگر نه و در این میان کاربران نیز در حالت بی‌اعتمادی و انتظار قرار گرفته‌اند. رئیس اتحادیه کسب‌وکارهای مجازی با انتقاد از عملکرد دولت و بانک مرکزی در حوزه کسب‌وکارهای نوآورانه، نسبت به دخالت دولت در این بازار هشدار می‌دهد: «جران نقدینگی در گذشته هم نشان داده ورودش به حوزه فین‌تک‌ها و پرداخت‌یاری‌ها مشکلات زیادی ایجاد کرده است. امیدوار بودیم دولت جدید مسیر بهتری طی کند. اما امروز اکوسیستم در شرایط ناامیدی قرار دارد. امیدواریم این وضعیت به‌زودی اصلاح شود».

از هشدار نماینده مجلس تا اظهار نظر وزیر اقتصاد درباره بانک مرکزی

رهبری‌اش پاسخ‌گوی سیاست‌های بانک مرکزی نیست. علی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی، در نشست با فعالان اقتصادی یادآور شده: «در روز رأی اعتماد در مجلس شورای اسلامی نیز اعلام کردم وزیر اقتصاد نمی‌تواند در برابر سیاست‌های ارزی پاسخ‌گو باشد، چراکه فقط یک رای در هیئت عالی بانک مرکزی دارد و سیاست‌های ارزی و پولی کشور به طور انحصاری در اختیار بانک مرکزی است. او تأکید کرده بانک مرکزی مسئول انحصاری سیاست‌های پولی و ارزی کشور است و به صورت مشخص، مسئول اول و آخر در حوزه مسائل مربوط به نرخ ارز و تورم به‌شمار می‌رود. او گفته بود: «براساس قانون مصوب مجلس تمام اعضای هیئت عالی نظارت بانک مرکزی به غیر از وزیر اقتصاد و رئیس سازمان برنامه و بودجه منتخب رئیس کل بانک مرکزی هستند. بنابراین اگر براساس قانون و اصل شفافیت بانک مرکزی صورت جلسات را منتشر می‌کردند، مشخص می‌شد که من به عنوان وزیر اقتصاد شریک این تصمیمات و سیاست‌ها بودهام یا خیر».

هرچند درباره این اظهارات مدنی‌زاده هم برخی کارشناسان اقتصادی انتقادهایی مطرح می‌کنند، از جمله اینکه مسئول شرایط فعلی اقتصاد کشور فقط بانک مرکزی نیست و سیاست‌های سازمان برنامه و بودجه و وزارت اقتصاد در وضعیت ایجادشده نقش دارند، با این حال محمدرضا فرزین با سیاست

مخالفت همیشگی خود با تعدیل ارزی و بافشاری روی آن بیش از نهادهای دیگر در ایجاد به‌هم‌ریختگی اقتصادی این روزهای کشور نقش دارد.